

Duurzaamheidsdoelstellingen onze kust

SDG11: DUURZAME STEDEN & GEMEENSCHAPPEN

Maxime Depoorter

De Verenigde Naties stelden in 2015 een nieuwe, mondiale duurzame ontwikkelingsagenda op voor 2030, met daaraan duurzame ontwikkelingsdoelstellingen gekoppeld. Die zeventien Sustainable Development Goals (SDG's) schetsen ambitieuze doelen. In deze rubriek bespreken we die doelstellingen en subdoelstellingen voor onze kust. Hoe ver staan we tegenover deze doelen, we zoeken het graag samen uit.

MAAK STEDEN EN MENSELIJKE NEDERZETTINGEN INCLUSIEF, VEILIG, VEERKRACHTIG EN DUURZAAM

Duurzaam ontwikkelingsdoel 11 (SDG 11) richt zich op het creëren van inclusieve, veilige, veerkrachtige en duurzame steden en gemeenschappen. Het doel is onder meer toegang tot betaalbare huisvesting en vervoer, duurzame stadsontwikkeling, bescherming van cultureel en natuurlijk erfgoed, en het verkleinen van de kans op rampen. Daarnaast vraagt het om een betere luchtkwaliteit, afvalbeheer en voldoende groene openbare ruimte, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen. Voor kustgemeenten betekent dit het versterken van duurzame infrastructuur en planning, in balans met de kwetsbare omgeving en sociale noden.

WAT IS DE SITUATIE VANDAAG AAN ONZE KUST?

De kustzone kent een meervoudige druk: toenemende verharding en ruimtegebruik (zie Grote Rede 60), stijgende woonprijzen en schaarste aan betaalbare woningen, nood aan klimaatrobuuste publieke ruimte, én de gevolgen van klimaatverandering zoals een stijgende zeespiegel (+10,8 cm sinds 2000).

Een opvallend voorbeeld van deze ruimtelijke druk zijn de zeedijken. Zeedijken zijn veel meer dan waterkerende structuren of toeristische wandelpromenades. Ze vormen ook een stuk levend erfgoed. Van art-deco gevels tot modernistische appartementsgebouwen, van historische paviljoenen tot drukbezochte terrassen. De zeedijken dragen het verhaal van een kustregio. Een regio die zich telkens opnieuw moet aanpassen aan nieuwe verwachtingen, technologieën en klimaatuitdagingen.

Met het project 'Impuls Zeedijk', zetten de Provincie West-Vlaanderen, Westtoer en KERNpunt, in op de opwaardering van de ruimtelijke, economische en toeristische kwaliteit van de zeedijken in elk van de tien kustgemeenten. Als eerste actie voerden de projectpartners een basisanalyse uit van de huidige situatie van de zeedijken. Deze bestaat zowel uit een cijferanalyse op maat per kustgemeente als uit een nulmeting van de beeldkwaliteit op basis van 12 kwaliteitscriteria.

Uit die analyse blijkt dat de belevingskwaliteit vandaag sterk verschilt per locatie. Sommige zones op de zeedijken ervaren (dag)toeristen als visueel versnipperd of minder aantrekkelijk. Voorbeelden zijn geparkeerde auto's die wandelzones verstoren, of commerciële infrastructuur die het ononderbroken zicht op zee belemmeren. Daarnaast wijzen de cijfers op bredere uitdagingen die rechtstreeks raken aan SDG 11: een hoge verhardingsgraad, een tekort aan buurtgroen, en een sneller vergrijzende bevolking op de zeedijk. Wat dit laatste betreft bedraagt het aandeel alleenstaande 65-plussers 50,8% t.o.v. 46,2% in de rest van de provincie. Vooral bij alleenstaande bewoners vergroot dit de kwetsbaarheid.

'Impuls Zeedijk' biedt een kader aan de verschillende kustgemeenten om via quick wins op korte tot middenlange termijn de publieke ruimte aan zee te verbeteren. Denk aan: vergroening van verblijfszones, herinrichting van ontmoetingsplekken, betere bewegwijzering en toegankelijkheid, en experimenten met klimaatadaptieve inrichting (zoals verkoelende groenzones of waterbuffering).

Deze maatregelen sluiten nauw aan bij SDG 11: ze stimuleren inclusieve, toegankelijke en veilige openbare ruimtes – met extra aandacht voor ouderen, kinderen en mensen met een beperking.

Tegelijk is dit ook een vorm van risicobeheer. Volgens projecties gemaakt binnen het Masterplan Kustveiligheid moet Vlaanderen tegen 2100 rekening houden met een zeespiegelstijging tot +80 cm. Ruimtelijke ingrepen aan de kust kunnen dus niet enkel mooi of functioneel zijn, maar moeten ook bijdragen aan klimaatweerbaarheid en lange termijn veiligheid. De zeedijk kan daarbij fungeren als experimenteerruimte waar toerisme, erfgoed, klimaat en publieke beleving samenkomen.

De Zeedijk in Nieuwpoort © Westtoer (Jente Boone)